

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2023-2026

Rok akademicki 2025/2026

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	GRAMATYKA KONTRASTYWNA
Kod przedmiotu	L 48
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Humanistycznych Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Katedra Rusycystyki
Kierunek studiów	Logopedia z nauczaniem języka polskiego jako obcego
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia (licencjackie)
Profil	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Studia stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	Rok III, semestr VI
Rodzaj przedmiotu	kierunkowy
Język wykładowy	Język polski
Koordynator	dr hab. Artur Czapiga, prof. UR
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr hab. Artur Czapiga, prof. UR

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (ja- kie?)	Liczba pkt. ECTS
6	15	15	-	-	-	-	-	-	2

1.2. Sposób realizacji zajęć

zajęcia w formie tradycyjnej

zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

Wykład – zal. bez oceny

ćwiczenia – zal. z oceną

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Znajomość podstaw gramatyki języka polskiego

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Kształtowanie umiejętności dostrzegania różnic w zakresie wybranych zjawisk językowych między językiem polskim i rosyjskim.
C2	Wypracowanie nawyku dbałości językowej.
C3	Kształtowanie świadomości istnienia interferencji językowej.
C4	Kształtowanie potrzeby ciągłego dokształcania się.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych i do efektów ze standardu kształcenia nauczycieli
EK_01	Student/ka ma uporządkowaną wiedzę, obejmującą wybrane obszary z zakresu językoznawstwa, a zwłaszcza fonetyki i morfologii języka polskiego i rosyjskiego i wykorzystuje ją w praktyce; rozumie kompleksową naturę obu języków oraz ich złożoność, zmienność, wspólne pochodzenie i dostrzega różnice między nimi	K_W05
EK_02	Student/ka stosuje w praktyce wiedzę z zakresu fonetyki i morfologii języka polskiego i rosyjskiego; analizuje teoretyczne podstawy wiedzy o tych językach; dostrzega zakres interferencji obydwu języków	K_U05
EK_03	Student/ka wskazuje różnice w gramatyce języka polskiego oraz rosyjskiego (gramatyka kontrastywna)	K_U13
EK_04	Student/ka posługuje się zasadami i normami etycznymi w podejmowanej działalności, dostrzega i analizuje dylematy etyczne; dba o bezpieczeństwo własne, otoczenia i współpracowników; ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny, okazuje dbałość o prestiż związany z wykonywaniem zawodu nauczyciela i właściwie pojętą solidarność zawodową	K_K03

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Istota badań konfrontatywnych i ich znaczenie.
Porównawcze zestawienie fonemów rosyjskich i ich polskich wariantów
Akcentuacja rosyjska i polska
Historyczne podstawy odmienności rosyjskiego i polskiego systemu graficznego. Analiza współzależności między systemem graficznym a fonetycznym.
Kategorie gramatyczne rzeczowników rosyjskich i polskich. Systemowe różnice w formach fleksyjnych rzeczowników.
Rozbieżności w zakresie stopniowania przymiotników. Systemowe różnice w formach fleksyjnych przymiotników.
Różnice w tworzeniu poszczególnych typów liczebników w języku rosyjskim i polskim. Charakter odmienności systemowych form przypadków. Rozbieżności w charakterze łączliwości liczebników.

Zestawienie typów zaimków w języku rosyjskim i polskim. Różnice w zakresie form zaimków.
Kategorie gramatyczne czasownika rosyjskiego i polskiego (osoba, aspekt, strona, czas, tryb – historyczne uwarunkowania powstawania różnic w tworzeniu form trybu oznajmującego, przypuszczającego i rozkazującego).
Różnice w systemie imiesłówów przymiotnikowych i przysłówkowych w języku rosyjskim i polskim.

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych

Treści merytoryczne
Fonetyka rosyjska i polska
Analiza współzależności między systemem graficznym a fonetycznym obu języków.
Kategorie gramatyczne rzeczowników rosyjskich i polskich. Systemowe różnice w formach fleksyjnych rzeczowników.
Rozbieżności w zakresie stopniowania przymiotników. Systemowe różnice w formach fleksyjnych przymiotników.
Różnice w tworzeniu poszczególnych typów liczebników w języku rosyjskim i polskim. Charakter odmienności systemowych form przypadków. Rozbieżności w charakterze łączliwości liczebników.
Zestawienie typów zaimków w języku rosyjskim i polskim. Różnice w zakresie form zaimków.
Kategorie gramatyczne czasownika rosyjskiego i polskiego (osoba, aspekt, strona, czas, tryb – historyczne uwarunkowania powstawania różnic w tworzeniu form trybu oznajmującego, przypuszczającego i rozkazującego).
Różnice w systemie imiesłówów przymiotnikowych i przysłówkowych w języku rosyjskim i polskim.

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład:

- Prezentacja multimedialna
- Metody podawcze
- Wykład problemowy

Ćwiczenia:

- ćwiczenia indywidualne,
- ćwiczenia w grupach,
- analiza nagrań,
- dyskusja

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw.)
EK_01	kolokwium, obserwacja w trakcie zajęć	Ćwiczenia/wykład
EK_02	kolokwium, obserwacja w trakcie zajęć	Ćwiczenia/wykład
EK_03	kolokwium, obserwacja w trakcie zajęć	Ćwiczenia/wykład
EK_04	obserwacja w trakcie zajęć	Ćwiczenia/wykład

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Wykład

Warunkiem zaliczenia wykładu jest aktywny udział w zajęciach oraz czytanie zalecanej literatury; efekty uczenia się są też sprawdzane w czasie ćwiczeń

Ćwiczenia:

Zaliczenie z oceną

Ocena końcowa jest wypadkową ocen cząstkowych, które student otrzymuje za:

- Zadania wykonywane w domu (waga 1)
- Zadania wykonywane na zajęciach (waga 1)
- Aktywny udział w zajęciach – jedna ocena za cały semestr (waga 2)
- Napisanie kolokwium końcowego (waga 3)

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	15 W + 15 Ć
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, dyżurach)	3
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie do zajęć, • przygotowanie do kolokwium, • studiowanie literatury przedmiotu 	20
SUMA GODZIN	53
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	2

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	nie dotyczy

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

- Czapiga, *Gramatyka konfrontatywna rosyjsko-polska. Morfologia. Składnia zdania pojedynczego*, Rzeszów 2013
- K. Łukasik, A. Oshchepkova, *Gramatyka rosyjska w tłumaczeniach*, Warszawa 2020
- J. Walczak, *Fonetyka rosyjska*, Warszawa 2018

Literatura uzupełniająca:

- Rudyk, *Zwroty adresatywne w języku polskim i rosyjskim*, Rzeszów 2021
- Dulewiczowa, *Gramatyka konfrontatywna rosyjsko – polska. Fonetyka i fonologia. Grafia i ortografia*, Warszawa 1993
- W. Pianka, E. Tokarz, *Gramatyka konfrontatywna języków słowiańskich, t. 1*, Katowice 2000
- Stasienko, *Русское и польское словообразовательные гнезда с существительным осень/jesień в качестве исходного слова* [w:] E. Dźwierzńska, Z. Czapiga, M. Kossakowska-Maras, D. Chudyk, M. Dziedzic (red.), *Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Rzeszowskiego. Seria Filologiczna. Glottodydaktyka 7. Zeszyt 88*, Rzeszów 2015, s. 65-70.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej